

Z A K O N

O SUDOVIIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

GLAVA I

OPĆE ODREDBE

Član 1. **Sadržaj zakona**

Ovim Zakonom uređuje se: organizacija, nadležnost, finansiranje, pravosudna uprava i druga pitanja od značaja za organizaciju i funkcioniranje općinskih sudova, kantonalnih sudova i Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud Federacije).

Član 2. **Sudska vlast**

Sudovi vrše sudsku vlast u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Član 3. **Nezavisnost**

Sudovi su samostalni i nezavisni od zakonodavne i izvršne vlasti.

Niko ne smije uticati na nezavisnost i nepristrasnost sudije pri odlučivanju u predmetima koji su mu dodijeljeni u rad.

Član 4. **Osnivanje sudova**

Sudovi se osnivaju i ukidaju ovim Zakonom.

Član 5. **Zaštita prava**

Sudovi štite prava i slobode zagwarantirane ustavima Bosne i Hercegovine, Federacije i kantona i zakonom, te osiguravaju ustavnost i zakonitost.

Sudovi u svom radu postupaju nepristrasno, blagovremeno i efikasno.

Član 6. **Preispitivanje sudskih odluka**

Sudsku odluku može preispitivati samo nadležni sud povodom pravnih lijekova u postupku propisanom ustavom ili zakonom.

Član 7. **Obaveznost sudskih odluka**

Odluke svih sudova u Bosni i Hercegovini obavezujuće su na teritoriji Federacije.

Član 8. Javnost i transparentnost

Rad sudova je javan ukoliko nije drugačije određeno zakonom.

Transparentnost rada suda osigurava se javnim raspravljanjem u postupcima pred sudovima, objavljivanjem sastava suda, te davanjem obavještenja javnosti o toku sudskog postupka, pod uvjetima predviđenim zakonom. Transparentnost se može ostvarivati i objavljivanjem sudskih odluka i drugih informacija od interesa za javnost.

Član 9. Sastav sudova

Sudovi sude kao sudije pojedinci ili u vijećima sudija, odnosno u vijećima sudija i sudija porotnika, a u određenim slučajevima predviđenim zakonom mogu postupati i odlučivati i stručni saradnici.

Sastav sudskog vijeća određuje se zakonom.

Ako zakonom nije drugačije propisano, Vrhovni sud Federacije sudi u vijećima sastavljenim od trojice sudija, a u vijećima sastavljenim od pet sudija kada odlučuje o pravnim lijekovima protiv odluka svojih vijeća.

Član 10. Službeni jezici

Službeni jezici koji se koriste u sudovima su bosanski, hrvatski i srpski a službena pisma su latinica i ćirilica.

Sud vodi postupak i donosi odluke na jeziku kojim se služi sudija u postupku ili jeziku koji odredi predsjednik vijeća, s tim da će se stranci, na njen zahtjev, osigurati prijevod na ročištu ili prijevod odluke suda na jezik kojim se stranka služi u postupku i to u krivičnom postupku na trošak suda, a u svim ostalim postupcima na trošak stranke. Stranke mogu pismena upućivati sudu na bilo kojem od službenih jezika.

Član 11. Službene legitimacije

Sudijama se izdaju službene legitimacije.

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Visoko sudsko i tužilačko vijeće) propisuje obrasce i izgled službene legitimacije a izdaje ih Federalno ministarstvo pravde.

Član 12. Sudska toga

Sudije u toku suđenja i prilikom javnog objavljivanja odluka nose togu.

Visoko sudsko i tužilačko vijeće propisuje korištenje i izgled sudske toge a Federalno ministarstvo pravde osigurava njenu nabavku i raspodjelu.

Član 13.
Oznake pripadnosti

Sudije i službenici suda ne smiju ispoljavati bilo kakvu vjersku, političku, nacionalnu ili drugu pripadnost za vrijeme vršenja službenih dužnosti.
Oznake vjerske, političke, nacionalne ili druge pripadnosti ne smiju se isticati na sudskoj zgradi ili u prostorijama suda.

Zabrana iz stava 1. ovog člana ne odnosi se na stranke i treća lica.

Član 14.
Pečat

Sudovi imaju pečat u skladu sa zakonom.

Član 15.
Saradnja i pravna pomoć

Sudovi su dužni saradivati međusobno, kao i sa organima vlasti i stranim sudovima.
U stvarima iz svoje nadležnosti sudovi pružaju pravnu pomoć drugim sudovima u Bosni i Hercegovini, u skladu sa zakonom.
Organi vlasti i pravna lica koja vrše javna ovlaštenja dužni su sudovima, na njihov zahtjev, blagovremeno dostaviti spise, isprave i druge podatke potrebne za vođenje sudskog postupka.
Sudovi međunarodnu pravnu pomoć pružaju u skladu sa međunarodnim dokumentima ili na osnovu načela reciprociteta.

GLAVA II

ORGANIZACIJA I NADLEŽNOST SUDOVA

1. Organizacija i područje djelovanja sudova

Član 16.
Općinski sudovi

Općinski sudovi obrazuju se za područje jedne ili više općina u kantonu.

Član 17.
Kantonalni sudovi

Kantonalni sudovi obrazuju se za područje jednog kantona

Član 18.
Vrhovni sud Federacije

Vrhovni sud Federacije je najviši žalbeni sud u Federaciji.

Član 19.
Obavljanje poslova u sjedištu i van sjedišta suda

Sudovi obavljaju poslove iz svoje nadležnosti u svom sjedištu. Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, općinski sudovi mogu poslove iz svoje nadležnosti obavljati i izvan svog sjedišta u odjeljenjima izvan sjedišta suda, kao i u drugim mjestima na sudskim danima, u skladu sa zakonom. Vrhovni sud Federacije i kantonalni sudovi mogu poslove iz svoje nadležnosti obavljati van svog sjedišta iz razloga efikasnosti, smanjenja troškova ili iz drugih opravdanih razloga.

Član 20. Odjeljenje izvan sjedišta suda

Odjeljenje izvan sjedišta suda obrazuje se i ukida ovim Zakonom. Odjeljenje izvan sjedišta suda trajno je smješteno u mjestu koje se nalazi na području suda, ali izvan njegovog sjedišta. U odjeljenju izvan sjedišta suda sud, po pravilu, obavlja sve poslove iz svoje nadležnosti za područje za koje je odjeljenje obrazovano. Radom odjeljenja izvan sjedišta suda rukovodi predsjednik suda. Predsjednik suda utvrđuje mjesto vođenja postupka i način formiranja sudskih vijeća u predmetima u kojima broj sudija raspoređenih u odjeljenju izvan sjedišta suda nije dovoljan za postupanje po pravilima sudskog postupka. Predsjednik suda dužan je da vodi računa o efikasnosti rada suda i ekonomičnosti sudskog postupka.

Izuzetno od odredbi st. 3. i 5. ovog člana, predsjednik suda u pojedinačnom predmetu, na zahtjev postupajućeg sudije, može iz razloga efikasnosti, smanjenja troškova ili iz drugih opravdanih razloga odrediti da se postupak, odnosno pojedine radnje u postupku vode i izvan mjesta u kojem bi se, prema odredbama ovog člana, vodili.

Član 21. Sudski dani

Sud može odrediti da se održavaju sudski dani radi vođenja postupaka ili obavljanja drugih poslova u mjestima koja se nalaze na području suda, ali izvan njegovog sjedišta, odnosno odjeljenja izvan sjedišta suda.

Predsjednik suda donosi odluku o mjestu i vremenu održavanja sudskih dana.

Mjesto i vrijeme održavanja sudskih dana objavljuje se na oglasnoj tabli suda, kao i na oglasnoj tabli u zgradi u kojoj se održavaju sudski dani.

Član 22. Sjedište i područje općinskih sudova

Općinski sudovi u Unsko-sanskom kantonu su:

- 1) Općinski sud u Bihaću za područje općina Bihać i Bosanski Petrovac;
- 2) Općinski sud u Bosanskoj Krupi za područje općina Bosanska Krupa i Bužim. Općinski sud u Bosanskoj Krupi ima odjeljenje izvan sjedišta suda u Bužimu, za područje općine Bužim;
- 3) Općinski sud u Cazinu za područje općine Cazin;
- 4) Općinski sud u Sanskom Mostu za područje općina Sanski Most i Ključ;
- 5) Općinski sud u Velikoj Kladuši za područje općine Velika Kladuša.

Općinski sud u Posavskom kantonu je
Općinski sud u Orašju za područje općina Orašje, Domaljevac-Šamac i Odžak.

Općinski sudovi u Tuzlanskom kantonu su:

- 1) Općinski sud u Gračanici za područje općina Gračanica i Doboj- Istok;
- 2) Općinski sud u Gradačcu za područje općina Gradačac i Srebrenik.
Općinski sud u Gradačcu ima odjeljenje izvan sjedišta suda u Srebreniku, za područje općine Srebrenik;
- 3) Općinski sud u Kalesiji za područje općina Kalesija, Teočak i Sapna;
- 4) Općinski sud u Tuzli za područje općina Tuzla, Lukavac i Čelić;
- 5) Općinski sud u Živinicama za područje općina Živinice, Banovići i Kladanj. Općinski sud u Živinicama ima odjeljenje izvan sjedišta suda u Kladnju za područje općine Kladanj.

Općinski sudovi u Zeničko-dobojskom kantonu su:

- 1) Općinski sud u Kaknju za područje općine Kakanj;
- 2) Općinski sud u Tešnju za područje općina Tešanj, Usora i Doboj-Jug;
- 3) Općinski sud u Visokom za područje općina Visoko, Vareš, Olovo i Breza. Općinski sud u Visokom ima odjeljenje izvan sjedišta suda u Olovu za područje općine Olovo;
- 4) Općinski sud u Zavidovićima za područje općina Zavidovići i Maglaj.
Općinski sud u Zavidovićima ima odjeljenje izvan sjedišta suda u Maglaju, za područje općine Maglaj;
- 5) Općinski sud u Zenici za područje općine Zenica;
- 6) Općinski sud u Žepču za područje općine Žepče.

Općinski sud u Bosanskohercegovačkom kantonu – Goražde je Općinski sud u Goraždu za područje općina Goražde, Pale-Prača i Foča-Ustikolina.

Općinski sudovi u Srednjobosanskom kantonu su:

- 1) Općinski sud u Travniku za područje općina Travnik, Vitez, Novi Travnik i Busovača;
- 2) Općinski sud u Bugojnu za područje općina Bugojno, Gornji Vakuf-Uskoplje, Donji Vakuf, Jajce i Dobretići. Općinski sud u Bugojnu ima odjeljenje izvan sjedišta suda u Jajcu, za područje općina Jajce i Dobretići;
- 3) Općinski sud u Kiseljaku za područje općina Kiseljak, Fojnica i Kreševo.

Općinski sudovi u Hercegovačko-neretvanskom kantonu su:

- 1) Općinski sud u Mostaru za područje Grada Mostara i područje općine Čitluk;
- 2) Općinski sud u Konjicu za područje općina Konjic, Jablanica i Prozor-Rama;
- 3) Općinski sud u Čapljini za područje općina Čapljina, Stolac, Neum i Ravno.

Općinski sudovi u Zapadnohercegovačkom kantonu su:

- 1) Općinski sud u Širokom Brijegu za područje općina Široki Brijeg i Posušje;
- 2) Općinski sud u Ljubuškom za područje općina Ljubuški i Grude.

Općinski sud u Kantonu Sarajevo je Općinski sud u Sarajevu za područje općina: Stari Grad Sarajevo, Centar Sarajevo, Novo Sarajevo, Novi Grad Sarajevo, Ilijaš, Vogošća, Hadžići, Ilidža i Trnovo.

Općinski sud u Kantonu 10 je Općinski sud u Livnu za područje općina: Livno, Glamoč,

Drvar, Bosansko Grahovo, Tomislavgrad i Kupres. Općinski sud u Livnu ima odjeljenje izvan sjedišta suda u Drvaru, za područje općina Drvar i Bosansko Grahovo i odjeljenje u Tomislavgradu, za područje općina Tomislavgrad i Kupres.

Član 23.

Općinski sudovi sa privrednim odjeljenjima

U privrednim predmetima općinski sudovi u kojima se obrazuju privredna odjeljenja mjesno su nadležni za područje cijelog kantona.

Privredna odjeljenja obrazuju se u općinskim sudovima u: Bihaću, Orašju, Tuzli, Zenici, Goraždu, Travniku, Mostaru, Širokom Brijegu, Sarajevu i Livnu.

Član 24.

Općinski sudovi koji vrše poslove upisa u registar

Poslove upisa u registre pravnih lica vrše općinski sudovi u: Bihaću, Orašju, Tuzli, Zenici, Goraždu, Travniku, Mostaru, Širokom Brijegu, Sarajevu i Livnu za područje cijelog kantona.

Član 25.

Sjedište i područje kantonalnih sudova

Kantonalni sudovi su:

- 1) Kantonalni sud u Bihaću za područje Unsko-sanskog kantona;
- 2) Kantonalni sud u Odžaku za područje Posavskog kantona;
- 3) Kantonalni sud u Tuzli za područje Tuzlanskog kantona;
- 4) Kantonalni sud u Zenici za područje Zeničko-dobojskog kantona;
- 5) Kantonalni sud u Goraždu za područje Bosanokopodrinjskog kantona - Goražde;
- 6) Kantonalni sud u Novom Travniku za područje Srednjobosanskog kantona;
- 7) Kantonalni sud u Mostaru za područje Hercegovačko-neretvanskog kantona;
- 8) Kantonalni sud u Širokom Brijegu za područje Zapadnohercegovačkog kantona;
- 9) Kantonalni sud u Sarajevu za područje Kantona Sarajevo i
- 10) Kantonalni sud u Livnu za područje Kantona 10.

Član 26.

Sjedište i područje Vrhovnog suda Federacije

Vrhovni sud Federacije ima sjedište u Sarajevu i nadležan je za područje cijele Federacije.

2. Stvarna nadležnost

Član 27.

Stvarna nadležnost općinskih sudova

Općinski sud je nadležan:

- 1) U krivičnim predmetima:
 - a) da u prvom stepenu sudi:
 - za krivična djela za koja je zakonom propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do 10 godina, ako posebnim zakonom nije određena nadležnost drugog suda;
 - za krivična djela za koja je posebnim zakonom određena nadležnost općinskog suda;
 - za krivična djela za koja je Sud Bosne i Hercegovine prenio nadležnost na općinski sud;

- u svim krivičnim postupcima protiv maloljetnika;
- b) da postupa tokom istrage i nakon podizanja optužnice u skladu sa zakonom;
- c) da odlučuje o vanrednim pravnim lijekovima kad je to zakonom predviđeno;
- d) da odlučuje o brisanju osude i prestanku mjera sigurnosti i pravnih posljedica osude, na osnovu sudske odluke i
- e) da postupa po molbama za pomilovanje u skladu sa zakonom.

2) U građanskim predmetima da u prvom stepenu sudi:

- a) u svim građanskim sporovima i
- b) u vanparničnom postupku.

3) U privrednim predmetima općinski sudovi koji imaju privredna odjeljenja u prvom stepenu sude:

- a) u sporovima koji se odnose na prava i obaveze po osnovu pravnog prometa roba, usluga, vrijednosnih papira, vlasničkih i drugih stvarnih prava na nekretninama, te na prava i obaveze proistekle iz vrijednosnih papira u kojima su obje stranke u postupku pravno lice ili fizičko lice koje, u svojstvu samostalnog poduzetnika ili u drugom svojstvu, obavlja privrednu ili drugu registriranu djelatnost u vidu osnovnog ili dopunskog zanimanja;
- b) u sporovima koji se odnose na brodove i na plovidbu na moru i unutrašnjim vodama, te u sporovima na koje se primjenjuje plovidbeno pravo, osim sporova o prijevozu putnika;
- c) u sporovima koji se odnose na avione, te u sporovima na koje se primjenjuje vazduhoplovno pravo, osim sporova o prijevozu putnika;
- d) sporove iz autorskog prava, srodnih prava i prava industrijske svojine;
- e) sporove nastale povodom djela za koja se tvrdi da predstavljaju nelojalnu konkurenciju ili monopolistički sporazum;
- f) privredne prijestupe i
- g) u postupku stečaja i likvidacije, u skladu sa zakonom, kao i u svim sporovima koji nastanu u toku i povodom provođenja postupka stečaja i likvidacije.

4) U drugim predmetima:

- a) da vodi izvršni postupak, ako zakonom nije drugačije određeno;
- b) da određuje mjere osiguranja, ako zakonom nije drugačije određeno;
- c) da rješava u posebnim postupcima, ako zakonom nije drugačije određeno;
- d) da obavlja zemljišno-knjižne poslove u skladu sa zakonom;
- e) da pruža pravnu pomoć sudovima u Bosni i Hercegovini;
- f) da vrši poslove međunarodne pravne pomoći, ako zakonom nije određeno da neke od tih poslova vrši kantonalni sud;
- g) da vrši poslove upisa u registre pravnih lica i
- h) da vrši druge poslove određene zakonom.

Član 28.

Stvarna nadležnost kantonalnih sudova

Kantonalni sud je nadležan:

1) Prvostepena nadležnost:

- a) da sudi za krivična djela za koja je zakonom propisana kazna zatvora više od 10 godina ili dugotrajni zatvor, ako zakonom nije određena nadležnost drugog suda;
- b) da postupa u toku istrage i nakon podizanja optužnice u skladu sa zakonom;
- c) da sudi za krivična djela za koja je Sud Bosne i Hercegovine prenio nadležnost na kantonalne sudove i

d) da odlučuje u svim upravnim sporovima, kao i o zahtjevima za zaštitu sloboda i prava utvrđenih ustavom, ako su takve slobode i prava povrijeđeni konačnim pojedinačnim aktom ili radnjom službenog lica u organima uprave, odnosno odgovornog lica u preduzeću, ustanovi ili drugom pravnom licu kada za zaštitu tih prava nije osigurana druga sudska zaštita.

2) Drugostepena nadležnost

a) da odlučuje o žalbama protiv odluka općinskih sudova,
b) da odlučuje o drugim redovnim i vanrednim pravnim lijekovima, ako je to određeno zakonom.

3) Ostalo

a) da rješava o sukobu mjesne nadležnosti između općinskih sudova sa područja kantona;
b) da odlučuje o prijenosu mjesne nadležnosti sa jednog općinskog suda na drugi općinski sud na području kantona;
c) da odlučuje o brisanju osude i prestanku mjera sigurnosti i pravnih posljedica osude na osnovu sudske odluke;
d) da postupa po molbama za pomilovanje u skladu sa zakonom;
e) da rješava o priznavanju odluka stranih sudova, stranih trgovačkih sudova i stranih arbitraža;
f) da pruža međunarodnu pravnu pomoć u krivičnim predmetima i
g) da obavlja druge poslove određene zakonom.

Član 29.

Stvarna nadležnost Vrhovnog suda Federacije

Vrhovni sud Federacije nadležan je:

1) da odlučuje o redovnim pravnim lijekovima protiv odluka kantonalnih sudova, ako je to zakonom određeno;
2) da odlučuje o vanrednim pravnim lijekovima protiv pravomoćnih odluka sudova kada je to zakonom određeno;
3) da odlučuje o pravnim lijekovima protiv odluka svojih vijeća, ako zakonom nije drugačije određeno;
4) da rješava sukobe nadležnosti između kantonalnih i općinskih sudova sa područja različitih kantona, ako zakonom nije drugačije određeno;
5) da odlučuje o prenošenju mjesne nadležnosti sa jednog suda na drugi sud kada je to određeno zakonom i
6) da obavlja druge poslove utvrđene zakonom, osim onih iz nadležnosti Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine.

Vrhovni sud Federacije može imati i izvorne nadležnosti, ako su utvrđene federalnim zakonima.

Član 30.

Postupak pred ustavnim sudovima

Vrhovni sud Federacije i kantonalni sudovi mogu pokrenuti postupak pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine u skladu sa ustavom i odgovarajućim propisima koji uređuju postupak pred Ustavnim sudom.

GLAVA III

UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA SUDOVA

Član 31.
Dužnosti predsjednika suda

Predsjednik suda odgovoran je za rukovođenje cjelokupnim sudom i sudačkom upravom.

Predsjednik predstavlja sud pred drugim organima i organizacijama.

Predsjednik suda može pojedine svoje nadležnosti prenijeti na sudije ili službenike suda.

Predsjednik suda određuje sudiju koji će vršiti dužnost predsjednika suda u njegovom odsustvu.

Član 32.
Sekretar suda

Sudovi koji imaju više od sedam sudija mogu imati sekretara suda.

Sekretar suda može biti lice koje ima visoku stručnu spremu i najmanje pet godina radnog staža, uključujući i odgovarajuće iskustvo na organizacijskim poslovima u trajanju od najmanje tri godine.

Član 33.
Dužnosti sekretara suda

Sekretar suda odgovoran je za pravilno i blagovremeno obavljanje administrativnih, tehničkih i finansijskih poslova u sudu.

Sekretar suda za svoj rad odgovoran je predsjedniku suda.

Član 34.
Sudovi bez sekretara

U sudovima koji nemaju sekretara suda predsjednik suda sam obavlja poslove sekretara ili osigurava da ih izvrše druge sudije ili službenici suda.

Član 35.
Opća sjednica i proširena opća sjednica

Opću sjednicu suda čine sve sudije tog suda.

Opću sjednicu saziva i njenim radom rukovodi predsjednik suda.

Opća sjednica saziva se kad je to predviđeno pravilima sudskog postupka.

Za punovažnost odlučivanja na općoj sjednici potrebno je prisustvo najmanje dvije trećine sudija, a odluke se donose većinom glasova prisutnih sudija.

Vrhovni sud Federacije ima proširenu opću sjednicu na kojoj se zauzimaju načelni stavovi o pitanjima koja su od interesa za primjenjivanje federalnih zakona.

Proširenu opću sjednicu sačinjavaju predsjednik suda i sudije Vrhovnog suda Federacije i određen broj sudija kao delegati kantonalnih sudova.

Za održavanje proširene opće sjednice potrebno je prisustvo najmanje dvije trećine sudija koji ulaze u sastav proširene opće sjednice.

Bliže odredbe o radu i načinu rada opće sjednice i proširene opće sjednice uređuju se općim aktom suda.

Član 36. **Sudska odjeljenja**

U sudovima se mogu obrazovati sudska odjeljenja radi odlučivanja o stvarima iz iste pravne oblasti.

Član 37. **Propisi o unutrašnjoj organizaciji i poslovanju suda**

Visoko sudsko i tužilačko vijeće donosi pravilnik o unutrašnjem sudskom poslovanju, koji prethodno priprema u saradnji sa federalnim ministrom pravde.

Predsjednik suda, uz saglasnost federalnog ministra pravde, donosi pravilnik o unutrašnjoj organizaciji suda i sistematizaciji radnih mjesta u skladu sa kriterijima iz člana 41. ovog Zakona.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji suda i sistematizaciji radnih mjesta predsjednik suda dostavlja Visokom sudskom i tužilačkom vijeću.

GLAVA IV

SUDIJE

Član 38. **Dodatne sudije**

Ako predsjednik suda smatra da su sudu neophodne dodatne sudije radi rada na zaostalim predmetima ili zbog zamjene duže odsutnog jednog ili više sudija tog suda, podnijet će Visokom sudskom i tužilačkom vijeću zahtjev za imenovanje dodatnih sudija.

Član 39. **Sudije porotnici**

Predsjednik općinskog suda, nakon pribavljenog mišljenja Visokog sudskog i tužilačkog vijeća, utvrđuje broj sudija porotnika potrebnih za taj sud.

Predsjednik općinskog suda objavljuje konkurs za sudije porotnike oglašavanjem na oglasnoj tabli suda i u najmanje jednim dnevnim novinama. Predsjednik suda, prema svojoj ocjeni, bira najbolje kandidate za sudije porotnike između kandidata koji ispunjavaju uvjete utvrđene zakonom i dostavlja listu kandidata Visokom sudskom i tužilačkom vijeću.

Član 40. **Personalna evidencija sudija i sudija porotnika**

Sud vodi evidenciju za svakog sudiju i sudiju porotnika u kojoj su sadržani lični podaci i podaci o stručnoj spremi i iskustvu sudije, kao i ostali podaci. Sudija, odnosno sudija porotnik ima pravo uvida u svoj dosje i pravo da traži ispravku pogrešnih podataka.

Član 41. **Ocjenjivanje rezultata rada sudija**

Rezultati rada sudija ocjenjuju se najmanje jednom godišnje u skladu sa kriterijima koje utvrdi Visoko sudsko i tužilačko vijeće.

Ocjenjivanje rezultata rada sudija vrši predsjednik suda. Rezultate rada predsjednika suda ocjenjuje predsjednik neposredno višeg suda.

GLAVA V **SLUŽBENICI SUDA**

Član 42. **Broj i stručna sprema službenika suda**

Federalni ministar pravde utvrđuje kriterij za određivanje ukupnog broja službenika u sudovima.

Pod službenicima suda, u smislu ovog Zakona, podrazumijevaju se državni službenici i namještenici zaposleni u sudu.

Broj službenika, njihova stručna sprema i drugi uvjeti za zapošljavanje u svakom sudu posebno se utvrđuju pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Član 43. **Stručni saradnici**

Za stručnog saradnika u sudu može biti primljen diplomirani pravnik sa položenim pravosudnim ispitom.

Stručni saradnik može postupati i odlučivati u vanparničnim i izvršnim stvarima i sporovima male vrijednosti kada je to predviđeno zakonom u predmetima koje mu dodijeli predsjednik suda.

Stručni saradnik pomaže sudiji u njegovom radu, vrši analizu pravnih pitanja, priprema predmete za suđenje, te obavlja, samostalno ili pod nadzorom i po uputstvima sudije, druge stručne poslove predviđene zakonom ili pravilnikom.

Član 44. **Stručni savjetnici**

Vrhovni sud Federacije može zapošljavati stručne savjetnike.

Za stručnog savjetnika može biti primljen diplomirani pravnik sa položenim pravosudnim ispitom i iskustvom na radu na pravnim poslovima od najmanje pet godina.

Stručni savjetnik obavlja poslove iz člana 43. stav 3. ovog Zakona.

Član 45. Pripravnici

Za sudskog pripravnika može biti primljen na praksu diplomirani pravnik najduže na period do dvije godine.

Edukacija sudskih pripravnika odvija se u skladu sa programom početne obuke koju utvrđuje Centar za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine.

Pripravnici, pod nadzorom sudije ili stručnog saradnika, mogu obavljati iste zadatke kao i stručni saradnici, s tim što ne mogu donositi odluke u predmetima.

Član 46. Pripravnici – volonteri

Sudovi mogu primati na praksu pripravnike - volontere.

Odredbe ovog Zakona koje se odnose na sudijske pripravnike shodno se primjenjuju na pripravnike - volontere.

Pripravnicima – volonterima za vrijeme obavljanja prakse ne pripada naknada za rad, niti druga prava koja se stiču po osnovu rada, osim ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Član 47. Administrativni poslovi koje samostalno obavljaju ostali službenici suda

Određeni poslovi koje ne moraju obavljati sudije mogu se povjeriti službenicima suda koji obavljaju administrativne poslove. Ukoliko zakonom ili drugim propisom nije drugačije propisano, ovlašteni službenici koji obavljaju administrativne poslove mogu samostalno obavljati sljedeće poslove i to:

- 1) ovjeravati potpise;
- 2) davati obavještenja na osnovu podataka iz sudskog registra;
- 3) izdavati uvjerenja o činjenicama o kojima sud vodi evidenciju;
- 4) primati na zapisnik ili u obliku službene zabilješke kratka obavještenja stranaka i drugih zainteresiranih lica o promjeni adrese ili boravišta, ili o datumu prijema sudske odluke kada dostavnica nije vraćena sudu ili je vraćena sudu, ali datum izvršenja dostave nije naznačen na dostavnici;
- 5) poduzimati odgovarajuće mjere za naplatu novčanih kazni i troškova postupka i
- 6) obavljati druge poslove i zadatke koje im dodijeli predsjednik suda ili sekretar suda.

Član 48. Prava iz radnih odnosa

Propisi o položaju, pravima i obavezama službenika u organima uprave shodno se primjenjuju na službenike suda, ako zakonom nije drugačije određeno.

Član 49.
Probni period

Svi službenici suda primaju se u radni odnos uz obavezan probni rad od tri mjeseca.

Član 50.
Personalna evidencija službenika suda

Za službenike suda vodi se evidencija u kojoj su sadržani lični podaci, podaci o stručnoj spremi i iskustvu i ostali podaci. Svi službenici čiji se podaci čuvaju u evidenciji imaju pravo uvida u svoj dosje i pravo da traže ispravku pogrešnih podataka.

Član 51.
Ocjenjivanje rezultata rada službenika suda

Rezultati rada službenika suda ocjenjuju se najmanje jednom godišnje.

Predsjednik suda ocjenjuje rezultate rada sekretara suda. Na prijedlog rukovodioca koji je neposredno nadređen službeniku koji se ocjenjuje, predsjednik suda ocjenjuje rezultate rada stručnih saradnika i pripravnika, a sekretar suda rezultate ostalih službenika.

Član 52.
Odgovornost

Službenik suda odgovoran je za povredu službene dužnosti i protiv njega se može voditi disciplinski postupak u skladu sa zakonom.

GLAVA VI
SUDSKI TUMAČI

Član 53.
Postavljanje

Nakon pribavljenog mišljenja Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Vlada Federacije donosi propise o postavljanju, te pravima i dužnostima stalnih sudskih tumača.

Sudovi koriste usluge stalnih sudskih tumača, osim u slučajevima kada nema sudskih tumača za određeni jezik. Postupak za takve slučajeve utvrđuje se propisima iz stava 1. ovog člana.

GLAVA VII
OBAVEZE PREMA STRANKAMA I JAVNOSTI

Član 54.
Povjerljivost

Sudije i službenici suda dužni su čuvati u tajnosti sve što u toku svog rada saznaju o učesnicima u postupku i o pravnim i činjeničnim okolnostima njihovog predmeta, te su dužni čuvati kao povjerljive podatke koji nisu dostupni javnosti.

Član 55. **Službena tajna**

Sudije i službenici suda dužni su čuvati službenu tajnu, bez obzira na način na koji su je doznali. Pod službenom tajnom podrazumijevaju se naročito:

- 1) svi podaci koji su kao službena tajna određeni zakonom ili drugim propisom;
- 2) svi podaci koji su kao službena tajna određeni općim aktima državnih organa, pravnih lica i drugih institucija;
- 3) podaci i isprave koji su posebno određeni kao službena tajna od državnih organa, pravnih lica i drugih institucija i
- 4) podaci i isprave koje je kao službenu tajnu odredio predsjednik suda ili ovlašteni službenik suda.

Obaveza čuvanja službene tajne traje i nakon prestanka rada u sudu.

Predsjednik suda može sudiju, odnosno službenika suda osloboditi obaveze čuvanja službene tajne, ako u pojedinom slučaju za to postoje opravdani razlozi.

Član 56. **Radno vrijeme**

Predsjednik suda utvrđuje raspored radnog vremena u sudu.

Član 57. **Hitni predmeti**

Radi postupanja po hitnim predmetima izvan radnog vremena određuju se u sudu dežurne sudije i službenici.

Član 58. **Sloboda pristupa sudskim spisima i upisnicima**

Javnost i stranke u postupku imaju pravo pristupa sudskim spisima u skladu sa zakonom.

Podaci upisani u sudski upisnik su javni i svako ih može prepisati i zahtijevati da mu se izda ovjeren izvod iz sudskog upisnika, osim ako za pojedine podatke iz sudskog upisnika zakonom nije drugačije određeno.

Član 59. **Odgovornost**

Federacija, odnosno kanton, zavisno od toga ko osigurava sredstva za rad suda, odgovaraju za štetu koju u vršenju službe učine službenici suda fizičkim ili pravnim licima svojim nezakonitim ili nepravilnim radom.

Član 60. **Pritužbe na rad sudija i službenika suda**

Sud je dužan utvrditi postupak primanja pritužbi na rad sudija i službenika suda, te postupanja po tim pritužbama.

Predsjednik suda postupava po pritužbama protiv službenika suda, a pritužbe protiv sudija bez odlaganja dostavlja Visokom sudskom i tužilačkom vijeću.

GLAVA VIII

PRAVOSUDNA UPRAVA

Član 61. Ministarstva pravde

Federalno ministarstvo pravde ima sljedeće nadležnosti:

- 1) prati primjenu ovog Zakona i drugih propisa koji se odnose na organizaciju i poslovanje svih sudova u Federaciji i
- 2) prikuplja statističke podatke o radu svih sudova u Federaciji i daje uputstva sudovima za prikupljanje, vođenje i dostavljanje tih podataka.

Federalno ministarstvo pravde u odnosu na Vrhovni sud Federacije i kantonalna ministarstva pravde u odnosu na kantonalne i općinske sudove, imaju sljedeće nadležnosti:

- 1) prate obavljanje poslova sudske uprave;
- 2) saraduju sa predsjednikom suda u rješavanju pritužbi koje primi ministarstvo, a koje se odnose na sudsku upravu;
- 3) daju prijedloge predsjedniku suda i sa njim saraduju radi unapređenja organizacije i poslovanja suda;
- 4) prikupljaju statističke podatke o radu sudova;
- 5) osiguravaju materijalne uvjete za rad sudova, ako zakonom nije drugačije određeno i
- 6) vrše nadležnosti u vezi sa sudskim budžetom u skladu sa odredbama čl. 69., 71. i 72. ovog Zakona.

U vršenju svojih nadležnosti Federalno ministarstvo pravde i kantonalna ministarstva pravde saraduju i razmjenjuju informacije. Federalno ministarstvo pravde, u cilju usklađivanja rada kantonalnih ministarstava pravde, koordinira vršenje njihovih nadležnosti, te u tu svrhu može izdavati uputstva.

U vršenju svojih nadležnosti iz poslova pravosudne uprave Federalno ministarstvo pravde i kantonalna ministarstva pravde usko saraduju i dostavljaju sve informacije Visokom sudskom i tužilačkom vijeću.

Član 62. Federalni ministar pravde

Federalni ministar pravde donosi propise predviđene ovim Zakonom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 63. Dostava podataka i izvještaja

Sudovi su dužni dostaviti nadležnim ministarstvima pravde sve tražene podatke koji su im potrebni za vršenje nadležnosti iz člana 61. ovog Zakona.

Sud podnosi godišnji izvještaj o svom radu za proteklu godinu nadležnom ministarstvu pravde i Visokom sudskom i tužilačkom vijeću do 31. marta tekuće godine.

Član 64. Nepravilnosti

Ako kantonalno ministarstvo pravde utvrdi da u sudu postoje nepravilnosti u primjeni ovog Zakona ili drugih propisa koji se odnose na organizaciju i poslovanje sudova, obavijestit će o tome Federalno ministarstvo pravde.

Ako Federalno ministarstvo pravde, pri vršenju svojih nadležnosti ili na osnovu izvještaja kantonalnih ministarstava pravde, utvrdi da u sudu postoje nepravilnosti u primjeni ovog Zakona ili propisa iz stava 1. ovog člana, obavijestit će o tome predsjednika suda ili Visoko sudsko i tužilačko vijeće radi poduzimanja odgovarajućih mjera.

Član 65. Pritužbe

Ministarstva pravde nisu nadležna za postupanje po pritužbama protiv sudija, te će takve pritužbe, po prijemu, bez odlaganja proslijediti Visokom sudskom i tužilačkom vijeću na daljnje postupanje.

Član 66. Nezavisnost sudova

Ministarstva pravde vrše svoje dužnosti na način koji osigurava nezavisnost sudova i ne smiju na bilo koji način uticati na rad sudova u vezi sa pojedinačnim predmetima.

Član 67. Informacijske tehnologije

Visoko sudsko i tužilačko vijeće koordinira upotrebu informacijskih tehnologija u sudovima radi ostvarivanja jednoobraznosti.

Sud može uvesti automatizirani sistem praćenja ili registracije predmeta, ili drugi sistem upravljanja predmetima, uključujući sisteme sigurnosne pohrane i čuvanja podataka, samo uz prethodno odobrenje Visokog sudskog i tužilačkog vijeća.

GLAVA IX FINANSIRANJE SUDOVA I SUDSKI BUDŽET

Član 68. Sredstva za rad sudova

Sredstva za rad Vrhovnog suda Federacije osigurava Federacija.

Sredstava za rad kantonalnih i općinskih sudova osiguravaju kantoni.

Sredstva se osiguravaju tako da obimom i vremenom doznačavanja omogućavaju svakom sudu da u svom radu postupi nezavisno, nepristrasno i efikasno, te da svaki sud ispunjava sve svoje finansijske obaveze po njihovom dospjeću.

Sredstva za rad svakog suda iskazuju se posebno u budžetima i sistemu trezora.

Član 69. Izrada prijedloga budžeta

Sud izrađuje prijedlog godišnjeg budžeta za narednu godinu na osnovu iznosa troškova u tekućoj godini, te predviđenih troškova u narednoj godini.

Sud podnosi prijedlog budžeta Visokom sudskom i tužilačkom vijeću radi davanja eventualnih primjedbi u roku koji odredi Visoko sudsko i tužilačko vijeće.

Nakon razmatranja primjedbi Visokog sudskog i tužilačkog vijeća i eventualne izmjene prijedloga budžeta, odnosno nakon isteka roka od 30 dana od dana dostavljanja prijedloga Visokom sudskom i tužilačkom vijeću, sud dostavlja prijedlog budžeta nadležnom ministarstvu pravde, zajedno sa komentarima Visokog sudskog i tužilačkog vijeća u roku koji odredi to ministarstvo.

Ukoliko se nadležno ministarstvo pravde ne slaže sa predloženim budžetom ili su mu potrebne dodatne informacije, kontaktirat će sekretara suda, odnosno predsjednika suda, ako sud nema sekretara suda i o tome obavijestiti Visoko sudsko i tužilačko vijeće. Nadležno ministarstvo pravde dostavlja svakom sudu i Visokom sudskom i tužilačkom vijeću primjerak konačnog prijedloga budžeta za odnosni sud u obliku koji je dostavljen ministarstvu finansija, odnosno vladi.

Prije nego što izmijeni prijedlog sudskog budžeta nadležno ministarstvo finansija, odnosno vlada obaviti će konsultacije sa Visokim sudskim i tužilačkim vijećem.

Ukoliko budžet nije usvojen u iznosu koji je predložio sud, u skladu sa odredbama ovog člana, nadležno ministarstvo pravde prije izrade konačnog budžeta za taj sud obaviti će konsultacije sa sekretarom suda, odnosno sa predsjednikom suda, ako sud nema sekretara suda.

Član 70. Izmirenje dugova

Prijedlog sudskog budžeta koji se dostavlja na usvajanje zakonodavnom tijelu sadrži plan izmirenja dugova nastalih u sudovima u prethodnom periodu.

Član 71. Izvršenje i izmjene budžeta

Izvršenje sudskog budžeta vrši se u skladu sa budžetom koji je odobrilo zakonodavno tijelo.

Odluku o izmjeni budžeta kojim se smanjuje iznos budžeta sudova može donijeti samo zakonodavno tijelo.

Prije pokretanja postupka izmjene budžeta kojim se smanjuje iznos budžeta sudova nadležno ministarstvo pravde ili drugo nadležno tijelo vlade mora o tome obavijestiti Visoko sudsko i tužilačko vijeće.

U toku budžetske godine sud može zahtijevati preraspodjelu novčanih sredstava u okviru različitih pozicija usvojenog budžeta, s tim da nijedna pozicija ne može biti smanjena za više od 10 % od odobrenog iznosa za tu poziciju.

Zahtjev za preraspodjelu iz stava 4. ovog člana podnosi se u pisanoj formi nadležnom ministarstvu pravde, uz dostavu primjerka zahtjeva nadležnom ministarstvu finansija i Visokom sudskom i tužilačkom vijeću.

Ministarstvo pravde dužno je udovoljiti zahtjevu suda iz stava 4. ovog člana, te o izvršenoj preraspodjeli obavijestiti nadležno ministarstvo finansija i Visoko sudsko i tužilačko vijeće.

Član 72. Dodatno finansiranje iz budžeta

Sud kojem su u toku godine za rad neophodna dodatna sredstva podnosi zahtjev za odobrenje dodatnih finansijskih sredstava nadležnom ministarstvu pravde, uz dostavu primjerka takvog zahtjeva Visokom sudskom i tužilačkom vijeću.

Član 73. Donacije

Sud može, u skladu sa zakonom, primiti donacije u novcu, stvarima i uslugama, pod uvjetom da njihovo prihvaćanje ne ugrožava ili ne dovodi u sumnju nezavisnost i nepristrasnost suda.

Za prijem svake donacije za sud predsjednik suda mora dobiti odobrenje od Visokog sudskog i tužilačkog vijeća.

GLAVA X

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 74. Prvostepena nadležnost Vrhovnog suda Federacije

Prvostepeni postupak u krivičnim predmetima za koje je, prema odredbama ranije važećeg zakona, bio nadležan Vrhovni sud Federacije, nastaviti će se pred sudom nadležnim prema odredbama o stvarnoj nadležnosti ovog Zakona i Zakona o Sudu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 29/00, 16/02, 24/02 i 3/03).

Spisi predmeta iz stava 1. ovog člana dostaviti će se nadležnom sudu u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 75. Stvarna nadležnost u upravnim sporovima

Postupak u predmetima upravnih sporova u kojima je stvarna nadležnost izmijenjena odredbama člana 28. stav 1. tačka 1. podtačka d) ovog Zakona, koji je pokrenut do dana stupanja na snagu ovog Zakona, nastaviti će se pred sudom nadležnim prema odredbama čl. 5. i 6. Zakona o upravnim sporovima («Službene novine Federacije BiH», br. 2/98 i 8/00), osim u postupcima koji nisu završeni po tužbama podnesenim Vrhovnom sudu Federacije nakon

31.12.2003. godine, koji postupak će se nastaviti pred nadležnim kantonalnim sudom u skladu sa ovim Zakonom.

Član 76.

Stvarna nadležnost za poslove upisa u registar

Postupak u predmetima upisa u sudski registar u kojima je stvarna nadležnost izmijenjena odredbama člana 27. stav 1. tačka 4. podtačka g), koji je pokrenut do dana stupanja na snagu ovog Zakona, nastavit će se pred sudom nadležnim prema odredbama ovog Zakona.

Spisi predmeta iz stava 1. ovog člana dostavit će se nadležnom sudu u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Postupak u predmetima iz stava 1. ovog člana u kojima je do stupanja na snagu ovog Zakona donesena prvostepena odluka kojom se postupak pred prvostepenim sudom završava, nastavit će se pred sudom nadležnim prema odredbama čl. 8., 56., 57. i 62. Zakona o postupku upisa pravnih lica u sudski registar («Službene novine Federacije BiH», br. 4/00, 19/00, 49/00, 32/01, 14/02 i 29/03).

Ako nakon stupanja na snagu ovog Zakona bude ukinuta prvostepena odluka iz stava 3. ovog člana, postupak će se nastaviti pred sudom nadležnim prema odredbama ovog Zakona.

Član 77.

Centar za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine

Dok Centar za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine ne utvrdi program početne obuke za pripravnike i pripravnike - volontere ova obuka će se vršiti u skladu sa postojećim programima obuke.

Član 78.

Korištenje postojećih automatiziranih sistema

Sudovi koji su do stupanja na snagu ovog Zakona posjedovali automatizirane sisteme praćenja ili registracije predmeta, ili druge sisteme upravljanja predmetima mogu nastaviti koristiti iste sisteme i bez odobrenja iz člana 67. ovog Zakona, dok Visoko sudsko i tužilačko vijeće ne utvrdi jednoobrazne sisteme za sve sudove ili jednoobrazne kriterije za usvajanje tih sistema.

Član 79.

Primjena čl. 9., 39. i 40.

Odredbe čl. 9., 39. i 40. ovog Zakona, u dijelu koji se odnosi na sudije porotnike, primjenjuju se samo na postupke koji se, u skladu sa prijelaznim i završnim odredbama Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine («Službene novine Federacije BiH», br. 35/03 i 56/03) i Zakona o parničnom postupku («Službene novine Federacije BiH», broj 53/03), provode prema propisima koji su se primjenjivali do dana njihovog stupanja na snagu.

Član 80.

Prestanak važenja zakona o sudovima

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH”, br. 2/95, 4/95, 9/96, 20/01 i 44/01).

U slučaju da je ovaj Zakon u suprotnosti sa drugim zakonima u Federaciji primjenjivat će se ovaj Zakon.

Kantonalna zakonodavna tijela dužna su u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona uskladiti svoje zakone i druge propise sa odredbama ovog Zakona.

Član 81.
Stupanje na snagu

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenim novinama Federacije BiH”.

PREDSJEDAVALA
DOMA NARODA
PARLAMENTA FEDERACIJE BiH

Slavko Matić

PREDSJEDAVALA
PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTA FEDERACIJE BiH

Muhamed Ibrahimović